

Vogelsringen op de Maatheide 2011

Een samenwerking tussen K.B.I.N. (Karel Van Endert en Andy Van Endert), Sibelco en Natuurpunt Noord-limburg:



Inhoudstafel

1. Waarom het ringwerk?
2. Waarom ringen op de Maatheide?
3. Ringresultaten 2010 en 2011.
4. Terugmeldingen die al verwerkt zijn.
5. Enkele leuke foto's

1. Wat is het Belgisch ringwerk en waarvoor staat het?

Het Belgisch ringwerk is een organisatie dat vooral uit vrijwilligers bestaat. Deze organisatie wordt gestuurd vanuit het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (K.B.I.N.) en telt 365 gecertificeerde medewerkers op 01/01/2011. Bij de in 2011 ingeschreven ringers hebben er 52 een nestvergunning, 277 een vangvergunning en 36 een specifieke vergunning. De verdeling over de verschillende gewesten zijn als volgt: 282 Vlaams gewest, 149 Waals gewest en 31 Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Ze houden zich bezig met het ringen van in het wild levende vogels om zoveel mogelijk gegevens te verzamelen om dan een antwoord te kunnen bieden op volgende vragen: "Waar komen die vogels vandaan?", "Waar trekken ze naartoe?", "Hoe lang leeft zo'n vogel?" ,...

In het verleden is er al een berg aan informatie verkregen door het ringwerk. Maar jaar na jaar merken de ringers dat er verschillende evoluties zijn, wellicht door de opwarming van onze aarde. Dit bewijst nog maar eens dat het ringwerk een bron van informatie is die steeds moet aangevuld worden. Het blijven verder zetten van dit ringwerk kan echter nog steeds nieuwe inzichten opleveren, zowel mens als dier hebben hier baat bij.

2. Waarom vogels ringen op de Maatheide?

Over de enorme vlakte van de Maatheide ligt een drukke trekroute waar talrijke vogels gebruik van maken tijdens hun vlucht naar het warmere Zuiden.

Al jaren lang zijn een groep van enthousiaste vogeltellers een vaste waarde op de trektelpost van de Maatheide (Kristallijn). Het bedrijf Sibelco (is een Belgisch bedrijf dat kwartszand exploiteert) verleende hen toestemming om in alle rust de vogeltrek te bestuderen. Ondertussen zijn er al een massa vogels gespot op weg naar hun overwinteringsgebied met een aantal zeldzaamheden die normaal niet in België rond vliegen, de dwaalgasten.

Niet alle vogels trekken overdag naar hun overwinteringsgebied ook 's nachts is er heel wat activiteit in ons luchtruim. Onze enthousiaste spotters droomde er van om ook een beeld te krijgen wat er 's nachts over hun trektelpost vliegt.

Met deze gedachten hebben ze Karel en Andy Van Endert, twee vogelringers uit Lommel, in het jaar 2010 en 2011 gecontacteerd met de vraag of zij een inspanning wilden doen om de nachttrek in beeld te brengen. Met de toestemming van Sibelco mochten Karel en Andy vogelsringen op de Maatheide.

Onze webiste: <http://www.noordlimburg.be-ring.org>

3. Ringresultaten op de Maatheide 2010 en 2011

<i>naam soort</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>Totaal</i>
Waterral	1	0	1
Draaihals	6	6	12
Kleine bonte specht	0	1	1
Boerenwaluw	0	1	1
Veldleeuwerik	4	0	4
Boompieper	23	24	47
Graspieper	6	2	8
Gele kwikstaart	0	2	2
Winterkoning	2	1	3
Heggenmus	14	50	64
Roodborst	207	148	355
Nachtegaal	1	0	1
Blauwborst	2	4	6
Witgesterde blauwborst	11	11	22
Zwarte Roodstaart	1	0	1
Gekraagde roodstaart	30	26	56
Paapje	5	6	11
Roodborsttapuit	8	7	15
Tapuit	3	2	5
Merel	5	8	13
Kramsvogel	1	1	2
Zanglijster	38	149	187
Koperwiek	1	23	24
Sprinkhaanzanger	13	24	37
Snor	1	1	2
Waterrietzanger	1	0	1
Rietzanger	21	71	92
Bosrietzanger	26	52	78
Kleine karekiet	859	1055	1914
Grote karekiet	0	1	1
Spotvogel	1	2	3
Sperwergrasmus	1	2	3
Braamsluiper	4	5	9
Grasmus	45	86	131
Tuinfluiters	36	55	91
Zwartkop	231	646	877
Bladkoning	1	1	2
Tjiftjaf	244	294	538
Fitis	73	37	110
Goudhaantje	13	1	14
Baardmannetje	0	1	1
Staartmees	7	2	9

<i>naam soort</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>Totaal</i>
Pimpelmees	68	51	119
Koolmees	11	14	25
Grauwe klauwier	1	1	2
Ekster	0	1	1
Gaai	1	0	1
Spreeuw	0	1	1
Ringmus	52	74	126
Vink	0	2	2
Groenling	1	0	1
Kneu	0	1	1
Kleine barsijs	0	1	1
Rietgors	30	49	79
Totaal	2110	3003	5113
aantal (onder)soorten	44	47	54
aantal ringdagen	26	34	60
aantal uren netten open	109,5	130,5	240
gemiddeld vogels per dag	81	88	
gemiddeld vogels per uur	19	23	
hoogste aantal per dag	203	384	
laagste aantal per dag	11	6	

4. Terugmeldingen

Door al deze gegevens te verzamelen komt er een schat van informatie vrij.

Geringd op de Maatheide (Lommel) en elders teruggemeld:

Kleine karekiet (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)						
Ringnummer	Datum geringd	Teruggemeld plaats	Land van melding	Datum melding	Aantal kilometers	Opmerking
114389xx	08/08/2010	Ursel	België	20/08/2010	129	gecontroleerd
114389xx	08/08/2010	Heultje	België	06/05/2011	38	gecontroleerd
115359xx	15/08/2010	Castromocho	Spanje	03/09/2010	1289	gecontroleerd
115360xx	21/08/2010	Lebbeke	België	23/08/2010	87	gecontroleerd
115361xx	21/08/2010	Sommervej	Denemarken	27/05/2011	520	gecontroleerd
115362xx	22/08/2010	Hulsel	Nederland	25/08/2010	19	gecontroleerd
115364xx	28/08/2010	Lebbeke	België	10/09/2010	87	gecontroleerd
115365xx	06/09/2010	Lebbeke	België	23/08/2011	87	gecontroleerd
116571xx	06/08/2011	Teralfene	België	15/08/2011	95	gecontroleerd
Bosrietzanger (<i>Acrocephalus palustris</i>)						
115346xx	14/08/2010	Awirs	België	26/08/2010	71	gecontroleerd
Rietzanger (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)						
115366xx	08/09/2010	Stockay	België	09/09/2010	72	gecontroleerd
115367xx	10/09/2010	Averbode	België	12/09/2010	34	gecontroleerd
Gekraagde roodstaart (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)						
115347xx	05/09/2010	Luzern	Zwitserland	13/09/2010	514	dood door kat
Zwartkop (<i>Sylvia atricapilla</i>)						
115364xx	28/08/2010	Bambrugge	België	01/09/2010	105	gecontroleerd
115367xx	11/09/2010	Grote peel	Nederland	11/07/2011	36	gecontroleerd
122436xx	11/09/2011	Verlaine	België	20/09/2011	70	gecontroleerd
Tjiftjaf (<i>Phylloscopus collybita</i>)						
BA 14xx	18/10/2010	Blauberg	België	21/10/2010	34	gecontroleerd
Ringmus (<i>Passer montanus</i>)						
51V467xx	11/10/2010	Heerlingen	Duitsland	01/06/2011	362	dood gevonden
Rietgors (<i>Emberiza schoeniclus</i>)						
115367xx	11/09/2010	Kinrooi	België	25/09/2010	32	gecontroleerd
122439xx	02/10/2011	Rialle	Frankrijk	28/10/2011	649	gecontroleerd

Elders geringd en gecontroleerd op de Maatheide (Lommel) :

Kleine karekiet (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)						
Ringnummer	Datum geringd	Geringd plaats	Land geringd	Datum melding	Aantal kilometers	Opmerking
105511xx	02/08/2008	Bocholt	België	06/08/2011	20	gecontroleerd
107117xx	17/08/2008	Mont-ST-Guibert	België	08/08/2010	84	gecontroleerd
CH527xx	15/08/2009	Lofta	Zweden	14/08/2010	1045	gecontroleerd
116836xx	14/08/2010	Bokrijk	België	15/08/2010	32	gecontroleerd
118276xx	20/08/2010	Nodebais	België	22/08/2010	67	gecontroleerd
116569xx	21/08/2010	Heultje	België	22/08/2010	38	gecontroleerd
111428xx	03/09/2010	Bokrijk	België	05/09/2010	32	gecontroleerd
VF791xx	12/07/2011	Prietzan	Duitsland	06/08/2011	505	gecontroleerd
116681xx	02/08/2011	Aard (Geel)	België	07/08/2011	24	gecontroleerd
116681xx	02/08/2011	Aard (Geel)	België	06/08/2011	24	gecontroleerd
Sprinkhaanzanger (<i>Locustella naevia</i>)						
118150xx	14/08/2010	Brecht	België	21/08/2010	48	gecontroleerd
Blauwborst (<i>Luscinia svecica</i>)						
104901xx	26/07/2010	Bokrijk	België	27/08/2010	32	gecontroleerd
Zwartkop (<i>Sylvia atricapilla</i>)						
114304xx	19/09/2009	Blauberg	België	12/09/2010	34	gecontroleerd
116369xx	23/08/2010	Averbode	België	09/09/2010	34	gecontroleerd
64887xx	05/09/2010	Boulogny	Frankrijk	12/09/2010	266	gecontroleerd
Pimpelmees (<i>Parus caeruleus</i>)						
115558xx	19/05/2010	Meeuwen	België	05/09/2010	32	gecontroleerd

5.Enkele foto's



↑Baardmannetje (Foto Eddy Vaes)

↓Heggenmus (Foto Pieter Cox)





↑ Kleine barmsijs (Foto Pieter Cox)

↓ Kleine bonte specht (Foto Pieter Cox)





↑ Gele kwikstaart (Foto Pieter Cox)

↓ Sperwergrasmus (Foto Pieter Cox)





↑ Ringmus (Foto Pieter Cox)

↓ Zanglijster (Foto Pieter Cox)





↑ Draaihals (Foto Pieter Cox)

Dankwoord:

Aan Sibelco voor de toelating om op hun eigendom te mogen ringen

Aan alle trektellers voor de mooie samenwerking

Aan het “Belgisch ringwerk, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (Federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid) en alle vrijwillige medewerkers ringers die gegevens verzamelen en een bijdrage leveren voor de financiering van het systeem”